

Q.P. Code :00298

[Time: 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. All Questions are compulsory.
 2. Figures to the right indicates full marks.

- Q.1) A) Choose the correct alternative (any eight) (08)
- i. _____ is the holy book of the Sikhs.
(Guru Granath Sahib, Bible, Quran)
 - ii. The State of _____ in Indian has the highest gender ratio.
(Kerala, Karnataka, Goa)
 - iii. In _____ there is short sightedness but not farsightedness.
(Hypermetropia, Myopia, Onomatopoeia)
 - iv. _____ is the main reason of female foeticide.
(Preference for male child, Unemployment, Globalization)
 - v. Demand of the 'sons of the soil' is _____.
(Communalism, casteism, Regionalism)
 - vi. There is a water dispute over _____ river in the states of Maharashtra Karnataka and Andhra Pradesh.
(kaveri, Krishna, Koyna)
 - vii. _____ is the chief architect of the Indian Constitution.
(Dr. Rajendra Prasad, Dr. B.R. Ambedkar, Acharya kripalni)
 - viii. Indian constitution provides _____ citizenship to the citizens of India.
(Single, Dual, Triple)
 - ix. _____ is a national party.
(Biju Janata Dal, Telugu Desam, Indian National Congress)
 - x. 73rd Amendment of the Indian Constitution is related to _____.
(Independent Judiciary, Panchayati Raj, Parliamentary System)

Q.P. Code :00298

B) State Whether the following statements are True or False (any seven)

(07)

- i. India has no official religion.
- ii. Urban society is heterogeneous in nature.
- iii. Kerala has the worst gender ratio among the states of India.
- iv. Night blindness is caused due to deficiency of vitamin C.
- v. Regionalism can cause interstate tension.
- vi. Caste System brings about Unity in India Society.
- vii. All those who have attained 18 years of age have the right to vote in India.
- viii. Indian constitution has 45 parts.
- ix. Shivsena is an example of a regional party.
- x. Municipal corporations are formed as per the Act of state government.

Q.2) Assess the causes of the declining gender ratio in India.

(15)

OR

Q.2) Discuss the pluralistic nature of India Society.

Q.3) Examine the types of physical disabilities.

(15)

OR

Q.3) Make a study of the forms of violence against women.

Q.4) What is Regionalism? Examine the causes of regional conflicts in India.

(15)

OR

Q.4) Enumerate the fundamental duties as enshrined in the Indian Constitution.

Q.5) Write detail note on the significance of Panchayati Raj.

(15)

OR

Q.5) Write short notes on (any three)

- a) Characteristics of Indian rural population
- b) Type of deafness
- c) Causes of Linguistic Conflicts.
- d) Preamble of the Indian Constitution.
- e) Significance of women in Indian Politics.

Q.P. Code :00298

[Time: 2 $\frac{1}{2}$ Hours]

[Marks:75]

Please check whether you have got the right question paper.

- N.B:**
1. सर्व प्रश्न अनिर्वाय आहेत .
 2. उजवीकडील अंक पूर्ण गुण दर्शवितात.
 3. आवश्यकता वाटल्यास इंग्रजी प्रश्नपत्रिका पहावी .

प्र.१) (अ) योग्य पर्याय निवडा (कोणत्याही आठ)

(०८)

१. _____ हा शीख लोकांचा पवित्र धर्मग्रंथ आहे
(गुरु ग्रंथ साहेब, बायबल, कुराण)
२. भारतात _____ या राज्यात लिंग गुणोत्तराचे प्रमाण सर्वात जास्त आहे.
(केरळ, कर्नाटक, गोवा)
३. _____ मध्ये जवळचे व्यवस्थित दिसते परंतु लांबचे दिसत नाही.
(हायपरमेट्रोपिया, मायोपिया, ओनोमॉटोपोईया)
४. स्त्री भ्रूणहत्त्येचं मुख्य कारण _____ आहे
(मुलगा होण्यास प्राधान्य, बेरोजगारी, जागतिकीकरण)
५. भूमीपुत्राच्या मागण्या म्हणजे _____
(प्रदेशवाद, जमतवाद, जातीवाद)
६. महाराष्ट्र, कर्नाटक व आंध्रप्रदेश या राज्यांमध्ये _____ या नदीवरून पाणी तंटा सुरु आहे.
(कावेरी, कृष्णा, कोयना)
७. _____ हे भारतीय राज्यघटनेचे मुख्य शिल्पकार आहेत.
(डॉ. राजेंद्र प्रसाद, डॉ. बी. आर. आंबेडकर, आचार्य कृपलानी)
८. भारतीय राज्यघटना भारतीय नागरिकांना _____ नागरीकत्व प्रदान करते.
(एकेरी, दुहेरी, तिहेरी)

Q.P. Code :00298

९. _____ हा राष्ट्रीय पक्ष आहे
(बिजू जनता दल, तेलगु देसम, राष्ट्रीय काँग्रेस)

१०. भारतीय संविधानातील ७३ वी घटना दुरुस्ती _____ शी निघडीत आहे.
(स्वतंत्र न्यायव्यवस्था, पंचायती राज्य, संसदीय शासनपद्धती)

(ब) खालील विधाने चूक की बरोबर ते लिहा:- (कोणतेही सात)

१. भारताचा अधिकृत धर्म नाही.
२. नागरी समाजाचे स्वरूप विविधतापूर्ण असते
३. भारतातील इतर राज्यांच्या तुलनेत केरळमध्ये सर्वात वाईट लिंग गुणोत्तराचे प्रमाण आहे
४. रातआंधळेपणा विटामिन सी च्या कमतरतेमुळे उदभवतो.
५. प्रदेशवादामुळे राज्य-राज्यांमध्ये तणाव निर्माण होतो
६. जाती व्यवस्था भारतीय समाजामध्ये एकता घडवून आणते.
७. भारतातील वयाची १८ वर्षे पूर्ण करणाऱ्यांना मतदानाचा अधिकार देण्यात आला आहे.
८. भारतीय संविधात ४५ भाग आहेत.
९. शिवसेना प्रादेशिक पक्षाचे उदाहरण आहे
१०. राज्यशासनाच्या कायद्याप्रमाणे महानगरपालिकांची निर्मिती केली जाते.

प्र.२) भारतातील कमी होत जाणाऱ्या लिंग गुणोत्तराची कारणे तपासा.

किंवा

भारतीय समाजाच्या बहुसांस्कृतिक स्वरूपाची चर्चा करा.

प्र.३) शारीरिक अपंगत्वाच्या प्रकारांचे परीक्षण करा.

किंवा

स्त्रियांवरील होणाऱ्या अत्याचारांच्या प्रकारांचा अभ्यास करा.

प्र.४) प्रांतवाद म्हणजे काय? भारतातील प्रांतवादाच्या कारणांचे परीक्षण करा.

किंवा

भारतीय राज्याघटनेतील मुलभूत कर्तव्य नमूद करा.

प्र.५) पंचायती राज्याच्या महत्वावर सविस्तर टीप लिहा.

किंवा

थोडक्यात टिपा लिहा (कोणत्याही तीन)

- अ. भारतातील ग्रामीण लोकसंखेची वैशिष्ट्ये
- ब. बहिरेपणाचे प्रकार
- क. भाषावादामुळे होणाऱ्या कलहांची कारणे
- ड. भारतीय राज्यघटनेची उद्देशिका
- ई. भारतीय राजकारणातील स्त्रियांचे महत्व

(१५)